

INSTITUȚIA PREFECTULUI – JUDEȚUL NEAMȚ

GHIDUL INVESTITORULUI

DE CE:

- atragerea de investitori ;
 - valorificarea oportunităților și potențialului județului ;
 - realizarea unui instrument de promovare a județului
-

PENTRU CINE:

- investitori români și străini ;
- autorități publice ;
- ambasade, misiuni economice ;
- societate civilă

CU CINE :

- Membrii **Grupului județean de modernizare a administrației publice - Ordinul Prefectului nr. 232/ 2013 :**
 - Instituția Prefectului județul Neamț;
 - Consiliul Județean Neamț;
 - Direcția Regională de Statistică Neamț;
 - Inspectoratul Școlar al Județului Neamț;
 - Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Neamț ;
 - Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord Est;
 - Asociația „ ECOFOREST „ Piatra Neamț;
 - Centrul de Incubare Creativ Inovativ de Afaceri Roznov;
 - ANTREC Neamț
 - Camera de Comerț și Industrie Neamț
-

CUPRINS :

1. PREZENTAREA JUDEȚULUI

- Relief
- Clima;
- Flora și fauna;
- Rețeaua hidrografică;
- Resurse naturale;
- Populație;
- Forța de muncă – populația ocupată, calificare, populație școlară și unități de învățământ,
- Sănătate;

2. ECONOMIA JUDEȚULUI

- Evoluția principalilor indicatori economici, productivitatea muncii, structura producției industriale, mediul de afaceri, principalele investiții străine directe;
- Agricultură ;
- Silvicultură
- Infrastructura de susținere a afacerilor

CUPRINS :

3. INFRASTRUCTURA

- Infrastructură rutieră;
- Sistemul de cale ferată;
- Infrastructura de apă și apă uzată;
- Sistemul de distribuție a gazelor naturale;

4. CLIMATUL INVESTIȚIONAL

- Potențialul turistic al județului Neamț : turismul montan, turism cultural-ecumenic, turism rural și agroturism, ecoturism , turism balnear, turism activ;
- Oportunități de investiții ;
- Zone destinate potențialelor investiții : Piatra Neamț, Roman, Bicaz si zona de munte, Tîrgu Neamț;

5. CADRUL JURIDIC

- Principale acte normative ce definesc cadrul investițional în România :
- Reguli de înființare a firmelor de către investitori străini;
- Sistemul fiscal;

6. PROPUNERI PENTRU ATRAGEREA DE INVESTIȚII

7. ANEXE

DE CE SĂ INVESTIȚI ÎN JUDEȚUL NEAMȚ ? DIN CEL PUȚIN 5 MOTIVE :

- **Potențial turistic** ridicat cu posibilități variate de valorificare, cu accent pe componenta *turism balnear*, inclusiv tratamentul de prevenție de tip wellness / spa ;
- Varietatea și complementaritatea **resurselor naturale** ale subsolului și solului : ape minerale terapeutice, carbogazoase și plate, sare gemă, materiale de construcții (pietrișuri, calcare, nisipuri, argile), petrol și gaze naturale, sisturi bituminoase, terenuri agricole, păduri, pășuni și fânețe naturale, flora și fauna;
- **Creșterea animalelor** - o activitate de tradiție în regiune și poate produce rezultate economice bune;
- Oferta bună de **energie electrică** – hidro și neconvențională ;
- Existența unei **forțe de muncă** calificate tinere;

PREZENTARE GENERALĂ - puncte tari

1. Rețeaua hidrografică:

- Râul Bistrița, cu un bazin de alimentare de 5800 kmp constituie o importantă sursă, pe cursul său fiind construit și dat în exploatare unul din importantele sisteme hidroenergetice ale țării
- *Lacurile* - amenajate în scopuri complexe (hidroenergetice, irigații, piscicultură, rezerve de apă, agrement):
 - cel mai mare lac de acumulare de pe râurile interioare din România – **Lacul Izvorul Muntelui** (3120 ha).;
 - cel mai mare lac de baraj natural din România – **Lacul Cueurdel**

2. Resursele subsolului și solului :

- **Minereuri uranifere** (Grințieș – în procedură de obținere a autorizațiilor pentru o nouă exploatare), **sare gemă** (Tg. Neamț, Dobreni, Piatra Neamț, Borlești), **zăcăminte de săruri de potasiu** (Crăcăoani, Negrești, Gîrcina, Dumbrava Roșie, Borlești, Băltătești, Tazlău), **sulfuri cuprifere** încă neexploatate.
- **Roci utile** – calcare (Bicaz Chei și Dămuc) utilizate în industria cimentului și varului, nisipuri și pietrișuri (bazinele râurilor Moldova, Bistrița și Siret și la Girov, căciulești, Crăcăoani, Tîrgu Neamț, Vânători), argile utilizate în producerea cărămizilor, țiglelor și plăcilor ceramice (Ciritei – Piatra Neamț, Sagna, Răucești, Gâdinți, Tașca, Roman, Vânători Neamț, Tarcău), gresii (Tarcău). Nisipurile sunt folosite în producerea materialelor de construcții, alături de prundișuri, calcare și gresii.
- **Petrol și gaze naturale** – Roman, Tazlău, Pipirig
- **Ape minerale carbogazoase și plate** ce se pot consuma ca atare (Toșorog, Bicazu Ardelean, Pipirig, Izvorul Muntelui, Tazlău) și **ape mineralizate cu proprietăți terapeutice** (Durău, Băltătești, Oglinzi, Piatra Șoimului).

3. Forța de muncă

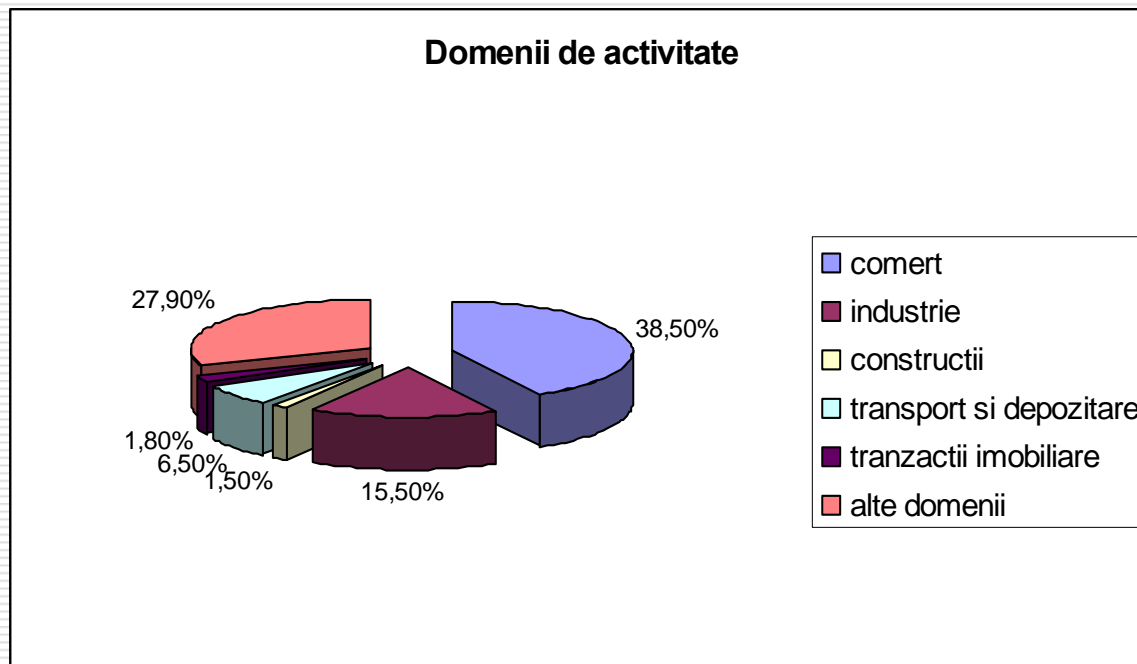
- **Resursele de muncă la nivelul județului :** 363.000 persoane, rata de ocupare fiind de 51,9% peste media Regiunii de Dezvoltare Nord Est (de 49,6%) la 1 ianuarie 2014;
- **Distribuția populației ocupate pe domenii de activitate** ale economiei naționale este următoarea (la 1 ianuarie 2014) :
 - 44,5% în domeniul agricultură și silvicultură,
 - 38,2% în sectorul servicii,
 - 16,4 % în domeniul industrie,
 - 4,2% în domeniul construcții,
 - 0,9% în alte domenii.
- **Numărul salariaților** – 77.853 persoane (la 31.12.2014), în scădere față de 31.12.2013
 - 59,9% - servicii,
 - 36,0% - industrie și construcții,
 - restul în agricultură, vânătoare și servicii anexe, silvicultură și pescuit;
- **Rata șomajului:** 6,0% (peste media națională, la sfârșitul anului 2014);
- **Câștigul salarial** mediu net în luna decembrie 2014 a fost de 1.311 lei / salariat;
- **Domenii cu forță de muncă vacantă** - comerț, turism și alimentație, economic, electric;
- **Șomaj :**
 - **17,32 %** - tineri absolvenți : 16 – 24 ani, cu profil tehnic (mecanic), turism, industria lemnului, industria textilă, industria prelucrătoare;
 - **26,37%** - șomeri cu vârsta 40 – 49 ani – categoria cea mai expusă concedierilor ;
- **Populația școlară :** 80.263 persoane (început an școlar 2013/2014) , ca pondere :
 - 54,9% în învățământul primar, gimnazial și special;
 - 24,7% în învățământul liceal;
 - 3,1% în învățământul postliceal și de maiștri
 - 15,7% în învățământul preșcolar;
 - Rețeaua particulară de învățământ cuprinde 16 unități preuniversitare (din care 6 filiale) și o filială a învățământului universitar.
 - Domeniile de formare profesională:
 - *Deficit:* construcții, instalații și lucrări publice, comerț și agricultură;
 - *Excedent :* industrie textilă și pielărie, mecanică, electronică și automatizări, industrie alimentară

ECONOMIA JUDEȚULUI

Economia județului Neamț se află la media nivelului de dezvoltare a Regiunii de Dezvoltare Nord Est (*locul 4 din 6 județe*).

1. Structura producției industriale pe activități, în anul 2014, din totalul industriei:

- **83,2%** - *industria prelucrătoare* - industria alimentară – 3,6%, fabricarea produselor textile – 0,1%, prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei – 1,7%, fabricarea substanțelor și a produselor chimice – 0,2%, ~~industria metalurgică – 0,1%, industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații – 15,7%, industria de mașini, utilaje și echipamente - 15,6%, fabricarea articolelor de îmbrăcăminte – 4,9%, fabricarea echipamentelor electrice – 1,3%, fabricarea altor produse din minerale nemetalice - 1,6%, fabricarea de mobilă – 0,2%, alte ramuri – 38,2%~~.
 - **16,8%** - producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat;
- ### 2. Mediul de afaceri - 10577 firme (2013) , dintre care 6835 sunt în mediul urban, intensitatea antreprenorială se manifestă mai mult în zona rurală montană decât în zona rurală colinară. (**18, 86** – număr de firme/1000 locuitori) ;
- număr de locuri de munca create : **47.326**

Firme cu capital străin - 837, cele mai reprezentative investitii :

- **Olanda** (ARCELOR MITTAL Roman, ALTEX ROMANIA Piatra Neamt),
 - **Italia** (RIFIL , FIBREX si YARNEA Savinesti),
 - **Polonia** (CERSANIT Roman),
 - **Turcia** (FORESTAR Tarcau),
 - **Cipru** – GA PRO CO CHEMICALS Savinesti.
 - **Microîntreprinderile** (1 – 9 salariați) constituie peste 90% din firme, furnizează 34% din cifra de afaceri, 44% din profit, 64% din pierderi și 30% din locurile de muncă din sectorul privat.
 - **Activitatea de cercetare** este relativ bine reprezentată în județul Neamț, fiind pe locul 2 după județul Iași, în Regiunea de Dezvoltare Nord Est ;
 - în județ există 11 firme înregistrate care au ca obiect principal de activitate, cercetarea.
 - prin Programul Operațional Regional POR a fost realizat primul *cluster* din județul Neamț - ASTRICO Săvinești (confecții textile)
-

Infrastructura de susținere a afacerilor este reprezentată de următoarele instituții :

-
- **Camera de Comerț și Industrie a județului Neamț**
 - **Registrul Comerțului;**
 - **Agenția de Dezvoltare Regională Nord Est;**
 - **Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă;**
 - **Primării**
 - **Consiliul Județean**
 - **22 bănci**, sucursale, agenții și filiale bancare ;
 - **5 Grupuri de Acțiune Locală – GAL –uri**, care oferă informații pertinente și actualizate din strategia de dezvoltare locală :
- ***Grupul de Acțiune Locală "Ceahlău"***
 - ***Grupul de Acțiune Locală "Nicolae Roznovanu;***
 - ***Grupul de Acțiune Locală "Podișul de Nord al Bârladului";***
 - ***Grupul de Acțiune Locală „Valea Siretului”;***
 - ***Grupul de Acțiune Locală „Ștefan cel Mare” .***

CLIMAT INVESTITIONAL

A. TURISM

- Turism montan: zona Bicaz - Ceahlău, cu munții Hășmaș, Bistrița, Tarcău, Stănișoara, rezervația **naturală Cheile Bicazului - Hășmaș**
- Turism cultural – ecumenic ;
- Turism rural si agro - turism : Ceahlău - Durău, Filioara - Agapia, Vânători - Neamț, Vișoara, Vaduri, Farcașa, Piatra Neamț, Almaș, Tg. Neamț, Tupilați, Bicazu Ardelean.
- Ecoturism – Parcul Național Ceahlău, Parcul Național Vânători Neamț, Cheile Bicazului-Hășmaș, Pădurea Goșman, Polița cu Crini, Codrii de Aramă, Codrii de Argint.
- Turism balnear – stațiunile Baltatești, Negulești, Oglinzi ;
- Turism activ - turism pentru echitație (comuna Timișești),
- Turism pentru sporturi extreme (rafting și canioning pe râul Bistrița, ski nautic, surfing și hidroscuter - Lacul Izvoru Muntelui;

1. Capacitatea de cazare (la 31 iulie 2013):

- 213 de structuri de primire cu funcțiune turistică - 6 506 locuri de cazare
- 119 de pensiuni agroturistice (în mediul rural);
- 33 de pensiuni turistice în mediul urban;
- 17 hoteluri;
- 6 moteluri;
- 7 cabane turistice, alte tipuri de spații de cazare turistică

2. Facilități legislative :

HG nr. 852/2008:

- *stațiune turistică de interes național* - Piatra Neamț, Tirgu Neamț, Oglinzi;
- *stațiune turistica de interes local* - Bălțătești și Durău

3. OPORTUNITĂȚI DE INVESTIȚII

1. **Zona Lacului Izvoru Muntelui** – toate tipurile de turism, excepție turismul balnear ;
2. **Arealul turistic din zona Negulești :**
 - îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii de turism balnear existente, respectiv a bazei de tratament, prin aducerea acesteia la o capacitate de 180 de locuri;
 - reabilitarea și amenajarea izvoarelor de apă minerală;
 - reabilitarea spațiilor de cazare;
 - reabilitarea parcului public din fața stațiunii;
 - amenajarea unor zone de recreere și odihnă și a unor trasee turistice.
3. **Zona Poiana Mătieș, Gârcina** - zona a a făcut obiectul unui *proiect de amenajare în scop turistic*, care însă nu a fost concretizat din lipsa fondurilor. Poiana Mătieș este o zonă amplasată pe cursul pârâului Cuejdiu, cu acces din comuna Gârcina, prin drumul forestier care o străbate.

Chestionar privind facilitățile oferite de către administrația publică pentru investiții străine în județul Neamț:

Indicatori de referință:

- Localizare geografică - cel mai mare oraș/ cel mai apropiat aeroport;
 - Reduceri / excepții privind plata impozitelor;
 - Reduceri ale impozitelor pe clădiri / terenuri pentru investiții noi - Greenfield
 - Facilități pentru concesionarea / vânzarea de terenuri , clădiri, pentru investiții, obținerea avizelor și autorizațiilor;
 - Infrastructura :
 - drumuri (km) - DN, DJ, DC și starea acestora, alimentarea cu apă, gaz, electricitate, facilități de transport, telefonie fixă și mobilă ;
 - accesul la utilitățile locale;
 - Resurse umane (populație totală, populație aptă de muncă (18- 60 ani), rata șomajului local (%), din care procentul șomajului în rândul tinerilor, nivel de educație;
 - Surse de materii prime și materiale locale;
 - Existența unei *Strategii de Dezvoltare Locală*, reactualizată și stabilirea unor obiective prioritare de investiții.
-

REZULTAT

- **83 UAT / 53 UAT**
- **GENERAL : nu există terenuri disponibile/ clădiri din domeniul privat al UAT, disponibile pentru investiții (EXCEPTII : Bicaș, Roman, Tîrgu Neamț, Bîra, Sagna, Bicaș Chei, Hangu, Tașca, Pîngărați, Tazlău)**

Pozitiv:

- **Disponibilitatea autorităților locale de a oferi facilități pentru atragere de investiții**
- **Apartenența a 72 UAT la GAL-uri - strategie de dezvoltare a zonei.**

Negativ:

- **Strategii de dezvoltare locala – neactualizate / in curs de realizare**

ZONE DESTINATE POTENȚIALELOR INVESTIȚII

4 zone reprezentative după: particularitățile de relief și resurse locale:

Piatra Neamț, Roman, Tîrgu Neamț și Bicăz - zona montană

Zona Piatra Neamț – 27 UAT

- Accesabilitate rutieră din toate zonele țării (DN 15) și spre cele trei aeroporturi internaționale Bacău, Iași și Suceava;
- Resurse potențiale de energie eoliană, solară, biomasă;
- Sectoare industriale tradiționale bine dezvoltate precum: construcții, materiale din plastic, mașini și utilaje, construcții metalice și din lemn ;
- Posibilități de utilizare a patrimoniului industrial existent;
- Realizarea unui număr mare de proiecte cu finanțare comunitară în domenii precum: infrastructură, turism, social, resurse umane, servicii IT;
- Posibilități de utilizare a patrimoniului industrial existent;
- Resursă umană bine pregătită profesional, calitatea învățământului preuniversitar peste media națională;
- Potențial turistic propriu reprezentat de obiective naturale, cultural-istorice, ecumenice : pârtie de schi, telegondolă - Piatra Neamț, complex de recreere și tratamente "Aqua Park Blue Eden - comuna Alexandru cel Bun, trasee montane de drumeție, zone protejate, izvoare de ape minerale, monumente istorice și de arhitectură, muzee, case memoriale, lăcașe de cult;
- *Populația activă pe domenii de activitate: 44% - agricultura, 31% industrie, 25% servicii*

Zona Roman - 28 UAT

- Situaarea pe magistrala feroviară principală București – Adjud – Suceava;
 - Accesabilitate rutieră din toate zonele țării și spre cele trei aeroporturi internaționale Bacău, Iași și Suceava, prin situarea de-a lungul drumului european E 85;
 - Sectoare industriale tradiționale bine dezvoltate: confecții textile, fire și fibre sintetice, tricotaje, mecanică, țevi sudate, obiecte sanitare din ceramică, materiale de construcții;
 - Existența unor firme private reprezentative cu capital străin sau mixt : Cersanit, Austrotherm, Mittal Steel, TRW, Agrana, Adeplast;
 - Existența unor terenuri libere, deținute de primărie, necesare pentru extinderea zonei economice a municipiului Roman;
 - Posibilități de utilizare a patrimoniului industrial existent ;
 - Forță de muncă înalt calificată la prețuri competitive (mai ales pentru industria ușoară). Rata șomajului este peste media națională;
 - Venituri reduse, zona ocupând poziția 38 din 42 în topul salariilor la nivel național;
 - Pondere ridicată a populației tinere
 - Posibilități de producere a tuturor formelor de energie;
 - *Populația activă pe domenii de activitate: 50% - agricultura, 23% industrie, 27% servicii;*
-

Zona Bicz si zona de munte - 12 UAT

- Orașul Bicz - oraș integral montan , dar si monoindustrial – industria cimentului;
- Principalul punct de acces spre Masivul Ceahlău sau spre alte obiective turistice importante din zonă (Cheile Biczului si Cheile Șugăului (25 km), Peștera Toșorog (24 km), Peștera Munticelu (26 km), Valea Tarcăului, ruinele Palatului Cnejilor sau Mănăstirea Buhalnița, Poiana Teiului, stațiunile Durau sau Borsec etc.
- Zona montană a județului, din care face parte orașul Bicz, 11 comune învecinate ;
- Potențial de excepție pentru zootehnie și pentru dezvoltarea agriculturii ecologice și a agroturismului în spațiul rural;
- Zonele predilecte pentru agroturism : Valea Bistriței, Valea Biczului, Lacul Roșu, Valea Tarcăului, Valea Ozanei. Cu tot potențialul existent, acest tip de turism nu este susținut de dotări și activități de agrement, care să genereze venituri și locuri de muncă;
- Deschiderea autorităților publice și sectorului neguvernamental spre *conceptul de dezvoltare durabilă aplicat ruralului montan*;
- Importante resurse naturale (izvoare dulci, minerale, sulfuroase și sărate), materiale de construcții, resurse floristice și faunistice deosebite, resurse peisagistice importante, existența unor zone protejate de interes național și existența unor formațiuni carstice cu potențial turistic ridicat;
- *Populația activă pe domenii de activitate: 36% - agricultura, 29% industrie, 35% servicii;*

Zona Tîrgu Neamţ – 16 UAT

- *Cel mai mare potențial turistic al județului*, reprezentat de obiective ecumenice, naturale și cultural-istorice : Cetatea Neamțului, vechile așezăminte monahale Neamț, Agapia, Văratec, Secu, Sihăstria, „Codrii de aramă” și „Codrii de argint”, Parcul Național Vânători Neamț și, nu în ultimul rând, casele memoriale Ion Creangă, Mihail Sadoveanu, Alexandru Vlahuță și Veronica Micle;
- **Turism balnear** : stațiunea balneo - climaterică Bălțătești este renumită prin apele clorosodice, sulfatate, bicarbonate, magneziene, feruginoase și stațiunea Oglinzi cu ape minerale clorurate, sodice și bromurate;
- Posibilitatea concesiunii unei suprafețe de aprox. 32 ha teren neproductiv, pe malul râului Ozana, în vederea amenajării de locuințe, parc panouri fotovoltaice etc. (există în zonă rețea de alimentare cu apă și canalizare menajeră, rețea electrică);
- Posibilitatea concesiunii unei suprafețe de aprox. 20.000 mp în incinta Parcului Cetate (la baza drumului de acces spre Cetatea Neamțului) în vederea amenajării unei infrastructuri de agrement (terase, piscina, locuri de joacă, terenuri de sport, spații verzi etc.);
- Existența unui parteneriat public privat , între SC Stațiunea Oglinzi SA, SIF Transilvania (deține 51% din acțiunile SC Stațiunea Oglinzi SA), Orașul Tîrgu Neamț (deține 34% din acțiunile SC Stațiunea Oglinzi SA) și Consiliul Județean Neamț, în vederea dezvoltării stațiunii Oglinzi.
- Tradiții în prelucrarea lemnului, industrie textilă și alimentară;
- *Populația activă : 40% - agricultura, 25% industrie, 35% servicii.*

PROPUNERI PENTRU ATRAGEREA DE INVESTIȚII

- Reînființarea Agenției Române pentru Investiții Străine (ARIS) sau o altă structură similară (probabil regională), cu atribuții concrete în atragerea investițiilor străine;
- Înființarea unei Autorități Naționale pentru Structurile de Afaceri (Parcuri industriale, Parcuri Științifice și Tehnologice, Incubatoare de Afaceri, Clustere);
- Construirea unui portal pentru colectarea, prelucrarea și diseminarea de informații relevante privind investițiile și oportunitățile de afaceri în turism și sectorul agricol;
- Monitorizarea și inventarierea terenurilor abandonate, nerentabile, posibil de concentrat și reorganizat prin programe locale sau regionale. Aceste informații ar trebui publicate și oferite în cadrul unor acțiuni de promovare – târguri, standuri de turism, misiuni economice ;
- Susținerea start-up-urilor naționale și regionale în dezvoltarea afacerilor;
- Stabilirea unor norme și reguli clare pentru clasificarea și evaluarea hotelurilor la standarde UE printr-o *lege specială pentru turismul rural* ;
- Înființarea în județ a unei *instituții de învățământ superior pentru zona montană*